

LAKIALOITE 61/2006 vp

Laki kuntalain 24 ja 30 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

Nykyisen kuntalain 24 §:n mukaan pormestarin valitsee kunnanvaltuusto. Hallituksen esityksessä (HE 8/2006 vp) ratkaisua perusteltiin sillä, että suora kansanvaali vahvistaisi pormestarin suhdetta valtuustoon ja täten heikentäisi valtuuston asemaa. Valtuuston valitseman pormestarin väitetään myös soveltuvan paremmin suomalaiseen kunnallishallintoon kuin kansan suoraan valitseman pormestarin.

Demokratia tarkoittaa kansanvaltaa. Suomessa kansa valitsee suoraan kunnanvaltuutetut ja kansanedustajat, ja presidentin valinnassakin on siirrytty valitsijamiesjärjestelmästä suoraan kansanvaaliin. Demokratiassa lähdetään siitä, että kansalaiset tietävät itse, kuka heidän arvojaan ja tavoitteitaan edustaa parhaiten.

Valtuuston valitsema pormestari edustaa kaksipuolista, liudennettua demokratiaa. Malli antaa vaikutelman, ettei luoteta kansalaisten ky-

kyyn valita kunnan merkittävintä luottamushenkilöä.

Pormestarin valitseminen suoralla kansanvaalilla saattaisi heikentää valtuuston asemaa, mutta samalla se parantaisi kansalaisten vaikutusmahdollisuuksia. Demokratiassa tavoitteena tulee olla turvata ensisijaisesti kansalaisten, ei heidän edustajiensa valta.

Pormestarinkin valinnassa tulee olla mahdollisuus suoraan kansanvaaliin. Vaali toivottavasti lisäisi äänestäjien kiinnostusta kunnan asioihin ja saattaisi nostaa äänestysaktiivisuutta. Teknisesti pormestarin vaali toimisi kuin kunnallinen kansanäänestys, mutta olisi sitova.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

kuntalain 24 ja 30 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 17 päivänä maaliskuuta 1995 annetun kuntalain (365/1995) 24 §:n 1 momentti ja 30 §:n 2 momentti, sellaisena kuin niistä on 24 §:n 1 momentti laissa 578/2006, seuraavasti:

24 §

Kunnanjohtaja ja pormestari

Kunnan hallintoa, taloudenhoitoa sekä muuta toimintaa johtaa kunnanhallituksen alaisena

kunnanjohtaja tai pormestari. Kunnanjohtajan valitsee valtuusto. Pormestarin valitsee valtuusto tai valinta tapahtuu sitovalla kunnallisella kansanäänestyksellä. Kunnanjohtaja on virkasuhteessa kuntaan ja pormestari on kunnan luot-

tamushenkilö. Pormestari toimii kunnanhallituksen puheenjohtajana.

— — — — —

30 §

Kunnallinen kansanäänestys

— — — — —
Kansanäänestys on neuvoa-antava. Kuitenkin 24 §:n mukainen pormestarin valintaa koskeva kansanäänestys on sitova.
— — — — —

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2007.
— — — — —

Helsingissä 6 päivänä syyskuuta 2006

Oras Tynkkynen /vihr